ที่ ปน ๐๐๒๓.๓/ว๒๐๓๙๕

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี
ถนนเดชา ปน ๙๔๐๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งสำเนาหนังสือตอบข้อหารือการทำไม้ในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน และการทำไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี นายกเทศมนตรีเมืองปัตตานี และนายกเทศมนตรีเมืองตะลุบัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๒๒๙๙
ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งว่ากรมป่าไม้ได้ส่งสำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๙.๒/๑๕๒๔๘ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่อง หารือการทำไม้ในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินและการทำไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ในการนี้ จังหวัดปัตตานีขอส่งสำเนาหนังสือตอบข้อหารือดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบ เพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยตรี
(ตระกูล โทธรรม)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร ๐ ๗๓๓๔ ๙๕๑๙ ต่อ ๑๐๕
โทรสาร ๐ ๗๓๓๓ ๖๕๘๑

☐ ส บท.
☐ กง.บถ.
☑ กง.สส.
☐ กง.กม.
☐ กง.กง.

กรม 13.37

รับที่ 8065
วันที่ 07 ต.ค. 2564
เวลา 14.12 น.

ที่ มท ๐๘๒๐.๓/ว ๒๒๗๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอส่งสำเนาหนังสือตอบข้อหารือการทำไม้ในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน และการทำไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดชัยภูมิ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๙.๒/๑๕๒๕๐
ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมป่าไม้ได้ส่งสำเนาหนังสือกรมป่าไม้ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๙.๒/๑๕๒๔๘ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่อง หารือการทำไม้ในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน และการทำไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบและถือปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมภักดีกุล)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
กลุ่มงานทรัพยากรธรรมชาติ
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๓

เอกสารแนบ

ด่วนที่สุด
ที่ ทส ๑๖๐๙.๒/ ๑๕๒๔๘

กรมป่าไม้
๖๑ ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๑๖ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง หารือการทำไม้ในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน และการทำไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดชัยภูมิ ด่วนที่สุด ที่ ชย ๐๐๑๔.๓/๖๔๘๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๐๕.๔/๑๐๗๑๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒
๒. บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การทำไม้และเก็บหาของป่าหวงห้ามในที่ดินที่มีเอกสารแจ้งการครอบครอง (ส.ค.๑) หรือใบจองตามประมวลกฎหมายที่ดิน เรื่องเสร็จที่ ๑๕๗/๒๕๔๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดชัยภูมิขอหารือกรณีการทำไม้ในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน และการทำไม้ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมป่าไม้พิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

๑. คำถาม: ที่ดินที่มีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) พ้นจากการเป็นป่าตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ และไม้ที่ขึ้นในที่ดินดังกล่าวเป็นไม้หวงห้ามตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ: หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) เป็นเอกสารการแจ้งการครอบครองที่ดินว่าผู้ครอบครองที่ดินแปลงใดก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.๒๔๙๗ จึงเป็นหนังสือแสดงสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ดังนั้น บุคคลที่ครอบครองที่ดินที่มีเอกสารดังกล่าวจึงถือว่าเป็นบุคคลที่ครอบครองที่ดินที่มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน จึงไม่เป็นป่าตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และไม้ที่ขึ้น (ไม้ขึ้นเองตามธรรมชาติหรือปลูกขึ้น) ในที่ดินดังกล่าว จึงเป็นไม้ที่ไม่ได้ขึ้นอยู่ในป่า แต่เป็นไม้ที่ขึ้นในที่ดินที่มีสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งไม้ทุกชนิดแม้จะมีชื่อตรงตามที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๓๐ ก็ตาม ก็ไม่เป็นไม้หวงห้ามตามนัยมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ (เทียบเคียงความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๕๗/๒๕๔๔รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒. คำถาม...

๒. คำถาม: ไม้ที่ปลูกขึ้นในเขตปฏิรูปที่ดินไม่ถือเป็นไม้หวงห้ามมีผลทางด้านกฎหมายตั้งแต่มีพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือนับตั้งแต่ได้เอกสารประเภทหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข ส.ป.ก. ๔-๐๑ ค หรือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ช และลูกไม้ที่เกิดขึ้นเอง ไม่ถือเป็นไม้หวงห้ามตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ อย่างไร

คำตอบ: มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ บัญญัติว่า "...ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีให้ถือว่าไม่เป็นไม้หวงห้าม"

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง กำหนดที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิเพื่อให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่เป็นไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดว่า

"ข้อ ๒ ให้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประเภทหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ส.ป.ก. ๔ – ๐๑ ก. ส.ป.ก. ๔ – ๐๑ ข. ส.ป.ก. ๔ – ๐๑ ค. หรือ ส.ป.ก. ๔ – ๐๑ ช. เป็นที่ดินซึ่งไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นไม้หวงห้าม

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับด้วย"

ซึ่งจากหลักกฎหมายดังกล่าวข้างต้นมาจากการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยป่าไม้โดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การทำไม้และการเคลื่อนย้ายไม้นั้นเป็นไปโดยสะดวก ไม่เกิดภาระแก่ประชาชน ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมไม้และการบริหารจัดการด้านป่าไม้ให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพิจารณาว่าไม้ที่ปลูกในที่ดินดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นไม้หวงห้าม มีหลักพิจารณา ๒ ประการ ดังนี้ ประการที่หนึ่งไม้ดังกล่าวเป็นไม้ที่มีลักษณะเป็นการปลูกขึ้น ประการที่สองไม้นั้นปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประเภทหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน ตามแบบ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ส.ป.ก. ๔ – ๐๑ ก. ส.ป.ก. ๔ – ๐๑ ข. ส.ป.ก. ๔ – ๐๑ ค. หรือ ส.ป.ก. ๔ - ๐๑ ช. กฎหมายหาได้บัญญัติว่าต้องเป็นไม้ที่ปลูกขึ้นภายหลังที่ได้รับอนุญาตตามหนังสือแสดงประเภทสิทธิเท่านั้นจึงจะไม่ถือว่าเป็นไม้หวงห้าม ดังนั้น แม้ไม้จะปลูกก่อนได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แต่ถ้าปัจจุบันที่ดินดังกล่าวได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และที่ดินเป็นไปตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวแล้วก็ถือว่าเป็นไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และไม้ที่ปลูกขึ้นทุกชนิดแม้จะมีชื่อที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๓๐ ที่กำหนดให้เป็นไม้หวงห้าม ก็ถือว่าไม่เป็นไม้หวงห้าม ส่วนไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติและชนิดไม้นั้นถูกกำหนดไว้ตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๓๐ ถือว่าเป็นไม้ที่ขึ้นในป่าและยังคงเป็นไม้หวงห้ามเช่นเดิม ตามนัยมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง

แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่อง กำหนดที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิเพื่อให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่เป็นไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่วนลูกไม้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังคงเป็นไม้หวงห้ามเช่นเดิม เนื่องจากเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังคงมีสถานะเป็นป่า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชีวะภาพ ชีวะธรรม)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

กลุ่มนิติการ
โทรศัพท์ ๐ ๒๕๗๙ ๙๕๖๙
โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๙๕๖๙

สำนักกฎหมาย

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๐๕.๔/๑๑๗๑๘

สำนักกฎหมาย
รับที่ ๓๔๖๐
วันที่ ๑๔ พ.ค. ๒๕๖๒
เวลา ๑๕.๔๐ น.

กรมที่ดิน
รับที่ 19429
วันที่ ๑๕ พ.ค. ๒๕๖๒
11.09 น.

กรมที่ดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอสอบถามความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิตามมาตรา ๗ ของร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

เรียน อธิบดีกรมป่าไม้

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๖๐๙๒/ว ๑๐๒๓ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒

ส่วนกฎหมายและนิติกรรมสัญญา
รับที่ ๖๐๕
วันที่ ๑๔ พ.ค. ๒๕๖๒
เวลา

ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแจ้งว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติเห็นสมควรให้ร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ประกาศใช้เป็นกฎหมาย เพื่อเป็นการเตรียมการรองรับร่างพระราชบัญญัติที่จะมีผลบังคับใช้ จึงขอความเห็นกระทรวงมหาดไทยเกี่ยวกับเอกสารสิทธิที่ดินที่ได้อนุญาตให้ทำประโยชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบว่า มีประเภทอะไรบ้างที่สมควรประกาศกำหนดตามร่างมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมที่ดินพิจารณาให้ความเห็น ความแจ้งแล้ว นั้น

กรมที่ดินขอเรียนว่า ร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาตรา ๗ มีหลักการที่กำหนดให้ผู้ที่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี สามารถปลูกไม้ใดๆ ลงในที่ดินดังกล่าวได้ โดยไม่ถือว่าไม้ที่ได้ปลูกลงนั้นเป็นไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งตามประมวลกฎหมายที่ดิน หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินมี ๒ ประเภท ดังนี้

๑. หนังสือแสดงกรรมสิทธิ์
(๑) โฉนดที่ดิน
(๒) โฉนดแผนที่
(๓) โฉนดตราจอง
(๔) ตราจองที่ตราว่า "ได้ทำประโยชน์แล้ว"

๒. หนังสือแสดงสิทธิครอบครองในที่ดิน
(๑) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑)
(๒) ใบจอง (น.ส.๒ และ น.ส.๒ ก.)
(๓) แบบหมายเลข ๓ (ที่ออกภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ)
(๔) หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓, น.ส.๓ ก. และ น.ส.๓ ข.)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ

ส่วนกฎหมายและนิติกรรมสัญญา

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)
อธิบดีกรมที่ดิน

(นายวิจารณ์ เสนสกุล)
นิติกรชำนาญการ
ผู้อำนวยการส่วนกฎหมายและนิติกรรมสัญญา

(นางสาวกนลม โมบัญดิษฐ์)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

14 พ.ค. 2562
(นายจุมพฏ ขอบธรรม)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

สำนักกฎหมาย
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๖๘๗
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๐๖๒

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๗/๒๕๔๔

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การทำไม้และเก็บหาของป่าหวงห้ามในที่ดินที่มีเอกสารแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) หรือใบจองตามประมวลกฎหมายที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กษ ๐๗๐๕.๐๕/๐๖๙๓๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับรายงานจากกรมป่าไม้ว่า สำนักงานป่าไม้จังหวัดนครพนมมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการไม้ของกลางที่ตรวจยึดในที่ดินที่มีใบจองและมีข้อหารือของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีการทำไม้หวงห้ามที่มิใช่ไม้สัก ไม้ยาง และการเก็บหาของป่าหวงห้ามในที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง ว่าจะต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ อย่างไร โดยกรมป่าไม้เห็นว่าเรื่องนี้จะต้องพิจารณาว่าที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง ยังคงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ ซึ่งมีความเห็นเป็นสองฝ่ายดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า เจ้าของที่ดิน ส.ค. ๑ และผู้ถือใบจองซึ่งเป็นที่ดินที่ยังคงมีไม้หวงห้ามและของป่าหวงห้ามอยู่ หากจะทำไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ก่อนการเข้าทำประโยชน์ เนื่องจาก

๑. ที่ดิน ส.ค. ๑ เป็นที่ดินที่ราษฎรได้แจ้งการครอบครองตามแบบ ส.ค. ๑ เท่านั้น ราษฎรยังไม่มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ส่วนใบจองเป็นหนังสือแสดงการยอมให้เข้าครอบครองที่ดินชั่วคราวตามประมวลกฎหมายที่ดิน ยังไม่ถือว่าราษฎรที่ได้รับใบจองมีสิทธิในที่ดินแต่อย่างใด ดังนั้น ที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง จึงยังคงเป็น "ป่า" ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อยู่ การทำไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามจึงยังคงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

๒. การออกใบจอง กรณีรัฐจัดที่ดินเพื่อประชาชนตามมาตรา ๓๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือกรณีราษฎรขอจับจองที่ดินตามมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นเพียงการนำที่ดินของรัฐมาจัดให้แก่ราษฎรทำนองเดียวกับการจัดนิคมสร้างตนเองหรือนิคมสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยพิจารณามีความเห็นตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๔๓๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๖ ว่า "๑. ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตนิคมสร้างตนเองตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ...บุคคลดังกล่าวข้างต้นเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๐๓๒๙ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยการนั้นแล้ว ...การตัดฟันไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามที่มีอยู่จะต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯก่อน ..." และหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๓๖๙ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๖ ว่า "... ที่ดินที่ ส.ป.ก. ถือกรรมสิทธิ์และดำเนินการปฏิรูปที่ดินโดยจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์หรือเช่าซื้อไปแล้ว เฉพาะส่วนที่ยังไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินยังคงอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ...ถ้าที่ดินนั้นยังมีไม้หวงห้ามหรือของป่าหวงห้ามขึ้นอยู่ ผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวก็จะต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ก่อนทำการตัดฟันหรือเก็บหาของป่า ...ที่ดินดังกล่าวยังคงเป็นป่าตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยป่าไม้อยู่..."

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า ที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจองซึ่งชอบด้วยกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นกรณีที่ราษฎรได้สิทธิครอบครองในที่ดินดังกล่าวแล้ว แม้ว่า ส.ค. ๑ จะเป็นเพียงหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ และใบจองที่รัฐมอบให้ราษฎรก็เป็นกรณีออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว เนื่องจากในประมวลกฎหมายที่ดิน หมวด ๔ ได้กำหนดชื่อหมวดว่า "การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน" และมาตรา ๕๖ แห่งกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติว่า "แบบหลักเกณฑ์ และวิธีการออกใบจอง หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ... ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง" ก็อยู่ในหมวด ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น ที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง จึงเป็นที่ดินที่ราษฎรได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และไม่เป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ การทำไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามจึงไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ แต่อย่างใด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานของกรมป่าไม้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอหารือ ดังนี้

๑. ที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง เป็นที่ดินที่พ้นจากสภาพ "ป่า" ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ อย่างไร

๒. การทำไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามที่ยังคงมีอยู่ในที่ดิน โดยผู้มีสิทธิตาม ส.ค. ๑ ใบจอง และผู้ที่มิได้มีสิทธิตาม ส.ค. ๑ ใบจอง ต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ก่อนดำเนินการตัดฟันไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามหรือไม่อย่างไร

๓. หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินนอกเหนือจากโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์แล้ว ยังมีหนังสือชนิดใดอีกที่เป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาเรื่องหารือนี้ โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ที่ดินที่มีเอกสารการแจ้งการครอบครองที่ดิน (แบบ ส.ค. ๑) และที่ดินที่มีใบจอง (น.ส. ๒) ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นที่ดินที่พ้นจากสภาพ "ป่า" ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ นั้น เห็นว่า ขอบเขตของ "ป่า" ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พิจารณาได้จากนิยามคำว่า "ป่า" ในมาตรา ๔ (๑)[๑] ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ว่า "ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมายที่ดิน" และเมื่อได้ตรวจสอบความเป็นมาในการยกร่างคำนิยาม "ป่า" ตามรายงานการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย ชุดที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๔๘๔ แล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาคำนิยาม "ป่า"[๒] ที่ใช้อยู่ในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เพื่อหาจุดแบ่งแยกระหว่างที่ป่ากับที่ดินทั่วไปที่มิใช่ป่า โดยประสงค์จะให้ที่ป่าครอบคลุมสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า และสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกัน แต่เนื่องจากในการยกร่างผู้แทนกระทรวงเกษตรชี้แจงว่า เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ต้องการตัดสิทธิของผู้ที่ถือครองที่ดินมือเปล่า ด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้ถือเกณฑ์การได้มาตามกฎหมายที่ดินเป็นหลักในการพิจารณาว่าที่ดินนั้นเป็นป่าหรือไม่ เพราะไม่ประสงค์ให้กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่ได้รับมาหรือมีอยู่ก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับหลักการในมาตรา ๑๓๓๔[๓] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าการได้มาซึ่งที่ดินของรัฐให้เป็นไปตามที่กฎหมายที่ดินกำหนด กล่าวคือ ถ้าบุคคลใดมีสิทธิในที่ดินตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติรองรับสิทธินั้นไว้แล้ว ที่ดินนั้นก็พ้นสภาพจากการเป็นป่าตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

ในการพิจารณาเกี่ยวกับสถานะของที่ดินที่มีใบจอง[๔] และมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ตามมาตรา ๕[๕] แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ.

---

[๑] มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) "ป่า" หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

ฯลฯ ฯลฯ

[๒] มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) "ป่า" หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า

ฯลฯ ฯลฯ

[๓] มาตรา ๑๓๓๔ ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินนั้น ท่านว่าบุคคลอาจได้มาตามกฎหมายที่ดิน

[๔] มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

ฯลฯ ฯลฯ

"ใบจอง" หมายความว่า หนังสือแสดงการยอมให้เข้าครอบครองที่ดินชั่วคราว

ฯลฯ ฯลฯ

[๕] มาตรา ๕ ให้ผู้ที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ ทั้งสองกรณีเป็นการดำเนินการตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติไว้ โดยได้ยอมรับการที่บุคคลเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ซึ่งสามารถดำเนินการเพื่อขอออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ต่อไปได้ มิใช่ถือว่าที่ดินนั้นเหมือนกับที่ดินรกร้างว่างเปล่าทั่วไปที่ผู้ครอบครองทำประโยชน์ไม่มีสิทธิอันใดในที่ดินนั้นเลย การที่บุคคลจะแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ต้องแสดงหลักฐานให้ปรากฏว่าได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ซึ่งโดยสภาพที่ดินต้องมีการบุกเบิกแผ้วถางทำประโยชน์จนพ้นสภาพป่ามาก่อนแล้ว สำหรับการออกใบจองนั้นเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนการจัดที่ดินให้แก่ประชาชนตามประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อทางราชการได้จัดให้บุคคลเข้าครอบครองที่ดินแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะออกใบจองให้ไว้เป็นหลักฐานก่อนการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา ๓๐[๖] แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น เมื่อได้พิจารณาแล้วว่าหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) และใบจอง เป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้แก่บุคคลโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดิน และอยู่ในกระบวนการที่บุคคลจะได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไปแล้ว จึงถือว่าที่ดินนั้นเป็นที่ดินที่บุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน และไม่เป็นป่าตามมาตรา ๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔[๗]

ประเด็นที่สอง การทำไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามที่ยังคงมีอยู่ในที่ดินโดยผู้ครอบครองที่ดินมีเอกสาร ส.ค. ๑ หรือใบจอง จะต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ก่อนดำเนินการตัดฟันไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้าม หรือไม่อย่างไรนั้น เห็นว่า การ "ทำไม้"[๘] หวงห้ามตามมาตรา ๑๑[๙] หรือการเก็บหา "ของป่า"[๑๐] หวงห้าม

การแจ้งการครอบครองตามความในมาตรานี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิขึ้นใหม่แก่ผู้แจ้งแต่ประการใด

[๖] มาตรา ๓๐ เมื่อได้จัดให้บุคคลเข้าครอบครองในที่ดินรายใดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบจองให้ไว้เป็นหลักฐานก่อน และเมื่อปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่าบุคคลที่ได้จัดให้เข้าครอบครองที่ดินได้ทำประโยชน์ในที่ดิน และทั้งได้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยครบถ้วนแล้ว ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้โดยเร็ว

[๗] คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๙๖๐/๒๕๓๙ ไม้พลวง ไม้เขว้า ไม้มะค่าแต้ อันเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ขึ้นอยู่นอกเขตที่ดินตามหนังสือแจ้งการครอบครองที่ดิน จึงไม่ใช่ไม้ในป่า *[๘] มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ ฯลฯ

[๘] "ทำไม้" หมายความว่า ตัด ฟัน กาน โค่น ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด ชักลากไม้ในป่าหรือนำไม้ออกจากป่าด้วยประการใด ๆ และหมายความรวมถึงการกระทำดังกล่าวกับไม้สักหรือไม้ยางที่ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มิใช่ป่า หรือการนำไม้สักหรือไม้ยางออกจากที่ดินที่ไม้นั้น ๆ ขึ้นอยู่ด้วย

ฯลฯ ฯลฯ

[๙] มาตรา ๑๑ ผู้ใดทำไม้ หรือเจาะ หรือสับ หรือเผา หรือทำอันตรายด้วยประการใด ๆ แก่ไม้หวงห้าม ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับสัมปทานตามความในพระราชบัญญัตินี้ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือในการอนุญาต

ตามมาตรา ๒๙[๑๐] แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ อาจแยกพิจารณาออกได้เป็นสองกรณี คือ การทำไม้หวงห้ามและการเก็บหาของป่าหวงห้ามในกรณีทั่วไป กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ควบคุมเฉพาะการกระทำในพื้นที่ป่า และกรณีการทำไม้สักและไม้ยางไม่ว่าจะขึ้นอยู่ในที่ดินใดก็จะต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เมื่อได้พิจารณาในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่าที่ดินที่มีการแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) และที่ดินที่มีใบจองไม่ถือว่าเป็นป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ดังนั้น การทำไม้หรือการเก็บหาของป่าหวงห้ามในที่ดิน ส.ค. ๑ หรือที่ดินที่มีใบจองโดยทั่วไปจึงไม่ต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เว้นแต่การทำไม้สักหรือไม้ยางจึงต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

สำหรับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามที่เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ฝ่ายที่หนึ่งนำมาประกอบการพิจารณา ที่ว่า การทำไม้หวงห้ามในที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเองตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้นั้น ถ้าได้พิเคราะห์ข้อเท็จจริงโดยละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่า ในเรื่องนั้นมีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินส่วนที่กันไว้เป็นพื้นที่ป่าส่วนกลาง มิได้จัดให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์ ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐอยู่ จึงเข้าองค์ประกอบเป็นป่าตามนิยามในพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ การทำไม้หวงห้ามจึงต้องนำกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ไปใช้บังคับ[๑๒]

ประเด็นที่สาม หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน นอกเหนือจากโฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์แล้ว ยังมีหนังสือชนิดใดอีก นั้น ข้อ

ฯลฯ ฯลฯ

[๑๐] มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๗) "ของป่า" หมายความว่า บรรดาของที่เกิดหรือมีขึ้นในป่าตามธรรมชาติ คือ

ก. ไม้ รวมทั้งส่วนต่าง ๆ ของไม้ ถ่านไม้ น้ำมันไม้ ยางไม้ ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่เกิดจากไม้

ข. พืชต่าง ๆ ตลอดจนสิ่งอื่น ๆ ที่เกิดจากพืชนั้น

ค. รังนก ครั่ง รงผึ้ง น้ำผึ้ง ขี้ผึ้ง และมูลค้างคาว

ง. หินที่ไม่ใช่แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

และหมายความรวมถึงถ่านไม้ที่บุคคลทำขึ้นด้วย

ฯลฯ ฯลฯ

[๑๑] มาตรา ๒๙ ผู้ใดเก็บหาของป่าหวงห้ามหรือทำอันตรายด้วยประการใด ๆ แก่ของป่าหวงห้ามในป่า ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องเสียค่าภาคหลวง กับทั้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือในการอนุญาต

การอนุญาตนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้ว จะอนุญาตให้ผูกขาดโดยให้ผู้รับอนุญาตเสียเงินค่าผูกขาดให้แก่รัฐบาลตามจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้ การอนุญาตโดยวิธีผูกขาดให้กระทำได้เฉพาะในกรณีที่ของป่าหวงห้ามเป็นของมีค่าหรือหายาก หรือเฉพาะในเขตป่าที่ห่างไกลและกันดาร หรือมีความจำเป็นในวิธีการเก็บหาอันจำต้องให้อนุญาตโดยวิธีผูกขาด

[๑๒] บันทึก เรื่อง หารือปัญหาข้อกฎหมายกรณีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ส่งถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๔๓๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๖

หารือในประเด็นนี้มิใช่การปรึกษาขอความเห็นทางกฎหมายอันเกี่ยวกับการใช้บังคับกฎหมาย ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามมาตรา ๗ (๒)[๓] แห่งพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่เป็นเพียงการสอบถามรายละเอียดของกฎหมายเท่านั้น การให้ความเห็นโดยยังไม่ปรากฏปัญหาที่หารือชัดเจนอาจก่อให้เกิดปัญหาในการนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาไปปรับใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) จึงไม่รับข้อหารือในประเด็นที่สามนี้ไว้พิจารณา

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๔๔

---

[๓] มาตรา ๗ คณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือมติของคณะรัฐมนตรี

(๒) รับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ หรือตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือมติของคณะรัฐมนตรี

(๓) เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย